

Η Ιατρική Βιβλιοθήκη του Νοσοκομείου « Ο Ευαγγελισμός»

Ελένη Καλογεράκη
Βιβλιοθηκονόμος, Msc
Προϊσταμένη Βιβλιοθήκης
ΓΝΑ « Ο Ευαγγελισμός»
e-mail: evalib@cc.uoa.gr

Η Βιβλιοθήκη του Ευαγγελισμού ιδρύθηκε το 1930 με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Νοσοκομείου, με βασικό σκοπό να καταστεί πρότυπο οργανωμένης ιατρικής βιβλιοθήκης η οποία θα εξυπηρετεί όλες τις επιστημονικές ανάγκες του ιατρικού προσωπικού του Νοσοκομείου και θα καταστεί η καλύτερη και πλουσιότερη των Ελληνικών ιατρικών βιβλιοθηκών.

Η Βιβλιοθήκη του Ευαγγελισμού ήταν η πρώτη ιατρική βιβλιοθήκη της Αθήνας. Αποτέλεσε την καλύτερη και μεγαλύτερη ιατρική βιβλιοθήκη και χρησιμοποιήθηκε ως κεντρική ιατρική βιβλιοθήκη από όλο τον ιατρικό κόσμο και όσους ασχολούνται με τα βιοϊατρικά επαγγέλματα. Σε αυτό συνέβαλε η οργάνωση της, το πλήθος των πηγών της, η έλλειψη κεντρικής ιατρικής βιβλιοθήκης, καθώς και η μέχρι πρόσφατα έλλειψη πανεπιστημιακής βιβλιοθήκης και οργανωμένων ιατρικών βιβλιοθηκών στα νοσοκομεία.

Για την οργάνωση της διατέθηκαν το 1930 250.000 δρχ. περίπου, για την προμήθεια περιοδικών και συγγραμμάτων Γαλλικής γλώσσας. Το 1931 διατίθενται πάνω από 400.000 δρχ. για προμήθεια περιοδικών και συγγραμμάτων Γερμανικής, Γαλλικής και Αγγλικής γλώσσας. Η Βιβλιοθήκη στο τέλος του 1931 περιλάμβανε πάνω από 1.750 τόμους.

Στις αρχές του 1967 αποφασίστηκε από τη διοίκηση υπό τον Θ. Δοξιάδη η αναδιοργάνωση της Βιβλιοθήκης σύμφωνα με διεθνή βιβλιοθηκονομικά πρότυπα και κανόνες για να εξυπηρετήσει τις ανάγκες του Νοσοκομείου και των χρηστών της.

Από την ίδρυσή της στεγάστηκε σε διάφορους χώρους του Νοσοκομείου. Το 1977 αποφασίστηκε η κατεδάφιση του κτηρίου όπου στεγαζόταν τα τελευταία χρόνια, προκειμένου να κτιστεί στη θέση του η νέα πτέρυγα "Πατέρα" του Νοσοκομείου. Η Βιβλιοθήκη μεταφέρθηκε σ' ένα διαμέρισμα 250 τμ. στην οδό Πατριάρχου Ιωακείμ 7, όπου παρέμεινε μέχρι το τέλος του 1990, οπότε μεταφέρθηκε στο σημερινό της χώρο εντός του Νοσοκομείου. Η μεταφορά της Βιβλιοθήκης εκτός Νοσοκομείου είχε ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του υλικού της, το οποίο το 1977 είχε φθάσει στους 25.000 περίπου τόμους. Το παλαιότερο υλικό, κυρίως περιοδικά, συσχευάσθηκε και μεταφέρθηκε σε άλλο κτήριο χωρίς δυνατότητα χρήσης του. Αυτή η διαδικασία απόσυρσης περιοδικών συνεχίστηκε, οπότε παρουσιαζόταν πρόβλημα χώρου, με αποτέλεσμα ένα μεγάλο μέρος της συλλογής των παλαιότερων τόμων περιοδικών τρεχόντων και κλειστών σειρών να βρίσκεται εκτός Βιβλιοθήκης και να μη χρησιμοποιείται.

Από το 1991 στεγάζεται σ' ένα χώρο 500 τμ. στο 2ο όροφο του παλαιού κτηρίου του Νοσοκομείου.

Η Βιβλιοθήκη στη διάρκεια των χρόνων της λειτουργίας της φροντίζει να εξελίσσεται σύμφωνα με τα νέα δεδομένα που προκύπτουν από την ανάπτυξη της τεχνολογίας των πληροφοριών και την επιρροή της στη λειτουργία των βιβλιοθηκών και να προσαρμόζει τους στόχους της, για την κάλυψη των αναγκών της επιστημονικής κοινότητας.

Ο σκοπός της λειτουργίας της είναι να προάγει τους εκπαιδευτικούς, ερευνητικούς και κλινικούς σκοπούς του Νοσοκομείου με:

- την πρόσβαση που παρέχει σε βιοϊατρικές πηγές πληροφόρησης όλων των σύγχρονων τύπων,
- την εκπαίδευση των χρηστών στις αρχές και στις τεχνικές της οργάνωσης και αναζήτησης πληροφοριών,

- την παροχή υπηρεσιών και μέσων για την αποτελεσματική χρήση της πληροφορίας καθώς και του κατάλληλου περιβάλλοντος για μελέτη.

Χρήστες της Βιβλιοθήκης είναι το προσωπικό του Ευαγγελισμού, καθώς και το ιατρικό, νοσηλευτικό και επιστημονικό δυναμικό όλων των νοσηλευτικών ιδρυμάτων, ΑΕΙ, ΤΕΙ, ερευνητικών κέντρων, φαρμακευτικών εταιρειών, καθώς και σπουδαστές των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

Συλλογή της Βιβλιοθήκης

Η συλλογή της καλύπτει τους θεματικούς τομείς των Βιοϊατρικών επιστημών με ιδιαίτερη έμφαση στην Ιατρική.

Το υλικό που διαθέτει σήμερα η Βιβλιοθήκη περιλαμβάνει:

- 625 τίτλους ελληνικών και ξενόγλωσσων περιοδικών από τους οποίους 355 τρέχουσες συνδρομές, 395 τίτλους σε ηλεκτρονική μορφή μέσω Internet, 15.000 τόμους περιοδικών τελευταίων ετών από το 1992 κατά περίπτωση
- 3.000 τόμους βιβλίων,
- συλλογή ηλεκτρονικών βιβλίων σε CD-ROM και μέσω Internet,
- διατριβές, βιβλιογραφικούς οδηγούς, πληροφοριακούς οδηγούς και ενημερωτικά φυλλάδια,
- βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων σε CD-ROM και online μορφή και βάσεις πλήρους κειμένου ηλεκτρονικών περιοδικών.
- καθώς και μικρό αριθμό πολύτιμων παλαιών εκδόσεων που βρέθηκαν κατά την αναδιοργάνωση της Βιβλιοθήκης το 1967. Τα βιβλία αυτά βρίσκονται στον ηλεκτρονικό κατάλογο της Βιβλιοθήκης και χαρακτηρίζονται ως παλαιά συλλογή.

Συλλογή παλαιότερων χρόνων

Η Βιβλιοθήκη από το 1977, λόγω έλλειψης χώρου, αποσύρει το υλικό παλαιότερων ετών. Το υλικό αυτό αποθηκεύεται σε κιβώτια, χωρίς να υπάρχει δυνατότητα χρήσης του (μικρός αριθμός έχει μικροφωτογραφηθεί και υπάρχει σε slides).

Η συλλογή περιλαμβάνει υλικό από πολύ παλιά (1886 μέχρι το 1991). Αποτελείται από σειρές περιοδικών (ορισμένες από αυτές είναι μοναδικές στην Ελλάδα), παλαιά βιβλία και διατριβές. Η αποθηκευμένη συλλογή μεταφέρθηκε το 2004 στην Παιανία σε αποθήκες που μίσθωσε το Νοσοκομείο, ανοίχτηκε και τοποθετήθηκε σε ράφια, χωρίς όμως να διατίθεται σε χρήση. Μεγάλος αριθμός διατριβών τις οποίες η βιβλιοθήκη συγκέντρωνε από όλα τα ελληνικά πανεπιστήμια προσφέρθηκαν στη Βιβλιοθήκη του ΕΚΤ για να συμπληρώσουν το αρχείο των διδακτορικών διατριβών που διαθέτει.

Εμπλουτισμός συλλογής

Ο εμπλουτισμός της Βιβλιοθήκης έχει ως στόχο να καλύπτει θεματικά όλες τις ειδικότητες του Νοσοκομείου με έμφαση στην κλινική ιατρική. Ο εμπλουτισμός της Βιβλιοθήκης γίνεται κυρίως με αγορές περιοδικών, βιβλίων, βάσεων δεδομένων κ.λπ. που προκύπτουν από προτάσεις των χρηστών της και κυρίως του προσωπικού του Νοσοκομείου.

Το προσωπικό του Νοσοκομείου μπορεί να υποβάλει προτάσεις για την αγορά υλικού. Οι προτάσεις αξιολογούνται από την Επιτροπή Βιβλιοθήκης. Οι προτάσεις υποβάλλονται σε ειδικά έντυπα παραγγελίας υλικού, τα οποία διατίθενται από τη Βιβλιοθήκη και μέσω της ιστοσελίδας της.

Δωρεές υλικού γίνονται αποδεκτές, εφόσον καλύπτουν τη θεματολογία της Βιβλιοθήκης και ανταποκρίνονται στο σκοπό της.

Επεξεργασία υλικού

Η συλλογή της Βιβλιοθήκης είναι ταξινομημένη σύμφωνα με το ταξινόμικό σύστημα της N.L.M. (National Library of Medicine classification scheme). Για τη θεματική ευρετηρίαση της συλλογής χρησιμοποιούνται οι ιατρικές θεματικές επικεφαλίδες (Medical Subject Headings) της N.L.M. Η καταλογογράφηση του υλικού γίνεται σύμφωνα με τους Αγγλοαμερικανικούς κανόνες (Anglo-American cataloguing rules) καταλογογράφησης.

Η Βιβλιοθήκη διαθέτει το βιβλιοθηκονομικό σύστημα Advance της GEAC για την αυτοματοποίηση των λειτουργιών της.

Εξυπηρέτηση αναγνωστών

Η Βιβλιοθήκη του Ευαγγελισμού είναι ειδική-ερευνητική βιβλιοθήκη ανοιχτής πρόσβασης. Το υλικό της Βιβλιοθήκης δεν δανείζεται. Η χρήση και η πρόσβαση στο υλικό της είναι ελεύθερη στους χρήστες της για επιτόπια μελέτη και φωτοτύπηση από τα φωτοτυπικά μηχανήματα της Βιβλιοθήκης. Εξυπηρέτηση σε αιτήματα χρηστών γίνεται και μέσω τηλεφώνου, fax και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Επίσης ανταποκρίνεται σε αιτήματα αποστολής άρθρων σε νοσοκομειακές βιβλιοθήκες της Αθήνας και της επαρχίας που δεν συμμετέχουν στο δίκτυο διαδανεισμού, καθώς και αιτήματα χρηστών από την επαρχία.

Προσωπικό

Το προσωπικό της Βιβλιοθήκης ανέρχεται σε 1 Βιβλιοθηκονόμο ΠΕ με μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών, 3 βιβλιοθηκονόμους ΤΕΙ, 1 διοικητικό υπάλληλο και 1 κλητήρα.

Υπηρεσίες

Κατάλογος Βιβλιοθήκης

Στον ηλεκτρονικό κατάλογο καταχωρούνται τα βιβλιογραφικά στοιχεία του υλικού της βιβλιοθήκης: περιοδικά, βιβλία, οπτικοακουστικό υλικό καθώς και τα άρθρα από το περιοδικό «Νοσοκομειακά Χρονικά» που εκδίδει η Επιστημονική Ένωση του Νοσοκομείου. Τα στοιχεία του υλικού της είναι αναζητήσιμα από τον κατάλογο, ο οποίος είναι προσβάσιμος από το Internet μέσω της ιστοσελίδας της Βιβλιοθήκης στον ιστότοπο του Ευαγγελισμού. Διατίθεται επίσης έντυπος αλφαβητικός και θεματικός κατάλογος περιοδικών.

Βάσεις δεδομένων και ηλεκτρονικά περιοδικά

Η Βιβλιοθήκη διαθέτει βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων (Medline, Wos, Scopus, CINAHLI,) και ηλεκτρονικά περιοδικά πλήρους κειμένου. Η πρόσβαση σε όλους τους χρήστες παρέχεται από το τοπικό δίκτυο της Βιβλιοθήκης. Στα μέλη του Νοσοκομείου παρέχεται η δυνατότητα πρόσβασης σε ορισμένες ηλεκτρονικές υπηρεσίες μέσω του δικτύου του Νοσοκομείου και με τη χρήση κωδικού.

Ηλεκτρονικό αναγνωστήριο και πρόσβαση στο Internet

Η βιβλιοθήκη διαθέτει τοπικό δίκτυο με 12 σταθμούς εργασίας και πρόσβαση στο Internet. Η πρόσβαση στο Internet μέσω μισθωμένης γραμμής διατέθηκε το 1999 από το Πανεπιστήμιο Αθηνών μέσω της πανεπιστημιακής κλινικής ΜΕΘ του Ευαγγελισμού, κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής Βιβλιοθήκης στην Επιστημονική Επιτροπή του Ευαγγελισμού. Οι έξι ηλεκτρονικοί υπολογιστές του δικτύου διατίθενται στους χρήστες για ελεύθερη πλοήγηση στο Internet με σκοπό την πρόσβαση στις πηγές πληροφόρησης (βάσεις

δεδομένων, ηλεκτρονικά περιοδικά, κατάλογος Βιβλιοθήκης) που διαθέτει η Βιβλιοθήκη, καθώς και σε επιλεγμένες πηγές, αποκλειστικά για ερευνητικούς και επιστημονικούς σκοπούς. Η χρήση του ηλεκτρονικού αναγνωστηρίου γίνεται σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας του.

Η παρουσία της βιβλιοθήκης στο Internet γίνεται μέσω του ιστοτόπου του Ευαγγελισμού (<http://www.evaggelismos-hosp.gr>). Καταβλήθηκε προσπάθεια οι ιστοσελίδες της Βιβλιοθήκης να αποτελούν ένα δυναμικό εργαλείο πλοήγησης στις βιοϊατρικές πηγές πληροφόρησης. Στις ιστοσελίδες της παρέχονται πληροφορίες για όλες τις υπηρεσίες και τις συλλογές της. Δίνεται πρόσβαση στους καταλόγους της και συγκεντρώνονται πηγές απαραίτητες για την πληροφόρηση των χρηστών στις αναζητήσεις τους εκτός Βιβλιοθήκης. Επίσης παρέχεται οδηγός με επιλεγμένες διευθύνσεις σε διάφορες χρήσιμες ιστοσελίδες, θεματικούς καταλόγους και αξιολογημένες θεματικές πύλες βιοϊατρικού περιεχομένου καθώς και κατάλογος ηλεκτρονικών βιβλίων κατά θέμα που διατίθενται δωρεάν στο Internet.

Διαδανεισμός

Η Βιβλιοθήκη συμμετέχει στο Συλλογικό Κατάλογο Περιοδικών των Επιστημονικών Βιβλιοθηκών και στο Δίκτυο Διαδανεισμού (ΕΔΕΤΒ) του ΕΚΤ για την ανταλλαγή άρθρων μεταξύ των επιστημονικών βιβλιοθηκών. Άρθρα από περιοδικά που δεν διαθέτει η Βιβλιοθήκη, παραγγέλλονται μέσω δικτύου σε άλλες βιβλιοθήκες. Αντίστοιχα η Βιβλιοθήκη εξυπηρετεί αιτήματα άλλων βιβλιοθηκών προς αυτήν.

Αποτελεί δεύτερο κατά σειρά προμηθευτή του δικτύου διαδανεισμού μετά τη βιβλιοθήκη του ΕΙΕ. Για την ικανοποίηση αιτημάτων από υλικό που δεν υπάρχει στην Ελλάδα, συνεργάζεται με το τμήμα διαδανεισμού του ΕΙΕ.

Φωτοτυπίες-Εκτυπώσεις

Στο χώρο της Βιβλιοθήκης λειτουργούν δύο φωτοτυπικά μηχανήματα και παρέχεται η δυνατότητα αναπαραγωγής φωτοαντιγράφων με χρήση μαγνητικής κάρτας, την οποία προμηθεύονται οι χρήστες από τη Βιβλιοθήκη. Ταυτόχρονα προσφέρεται η δυνατότητα παραγγελίας φωτοαντιγράφων με τη συμπλήρωση αίτησης του ενδιαφερόμενου. Η Βιβλιοθήκη διαθέτει επίσης δύο εκτυπωτές για εκτυπώσεις υλικού μέσω ηλεκτρονικών υπολογιστών με χρήση μαγνητικής κάρτας. Οι φωτοτυπίες και οι εκτυπώσεις χρεώνονται.

Αναζήτηση Βιβλιογραφίας

Σε όλους τους χρήστες της Βιβλιοθήκης παρέχεται η δυνατότητα αίτησης αναζήτησης βιβλιογραφίας από τις βάσεις δεδομένων που διαθέτει η Βιβλιοθήκη. Η υπηρεσία αυτή παρέχεται κατόπιν συμπλήρωσης αίτησης, όπου αναγράφεται επακριβώς το θέμα της αναζήτησης. Ο χρήστης επιβαρύνεται μόνο το κόστος των εκτυπώσεων που θα προκύψουν από την έρευνα.

Εκπαίδευση χρηστών

Η Βιβλιοθήκη διοργανώνει εισαγωγικές παρουσιάσεις στις υπηρεσίες της για το προσωπικό του Νοσοκομείου (ιατρικό, νοσηλευτικό) και σεμινάρια για εκπαίδευση στη χρήση των βάσεων δεδομένων, των ηλεκτρονικών περιοδικών, του αυτοματοποιημένου καταλόγου της Βιβλιοθήκης (O.P.A.C), της αναζήτησης στο Internet. Η εκπαίδευση οργανώνεται σε μικρές ομάδες ατόμων ή μεμονωμένα, κατόπιν συνεννόησης με το προσωπικό της Βιβλιοθήκης.

Ωράριο λειτουργίας

Για την καλύτερη εξυπηρέτηση των εντός και εκτός Νοσοκομείου χρηστών της, η Βιβλιοθήκη λειτουργεί κατά το χειμερινό ωράριο (15/10-15/5) καθημερινά από Δευτέρα έως Πέμπτη 09.00-18.45 και Παρασκευή 09.00-14.15 και κατά το θερινό ωράριο (16/5-14/10) εκτός Ιουλίου και Αυγούστου Δευτέρα και Πέμπτη 09.00-18.45 και Τρίτη, Τετάρτη, Παρασκευή 09.00-14.15.

Τον Ιούλιο και Αύγουστο Δευτέρα έως Παρασκευή από 09.00-14.15.

Οι ώρες λειτουργίας μπορεί να μεταβάλλονται κατά την περίοδο αργιών και διακοπών.